Nyt fra Sydvestjyske Arkiver

Nr. 1 2022

NYT fra Sydvestjyske Arkiver

Udgives af Sydvestjyske Arkiver

© Sydvestjyske Arkiver

Redaktion: Karin Berg og Mette Guldberg

Layout: Esbjerg Byhistoriske Arkiv

ISSN 2596-7843

Adresse:
Sydvestjyske Arkiver
Esbjerg Byhistoriske Arkiv
Torvegade 47
6700 Esbjerg
arkivkonsulenten@esbjerg.dk

Forsiden:
Deltagere i årsmødet på Strien, Fanø, 23. februar 2022.
Foto: Jørgen Dieckmann Rasmussen

Indhold

Redaktionens forord 4

Kommende arrangementer i Sydvestjyske Arkiver 6

Referat af Sydvestjyske Arkivers Generalforsamling 7

Hvordan bygger man et nyt arkiv 11

H. C. Larsens arkiv 13

Fra medlem til medlem. 15

Redaktionens forord

Nu tyder alt på, at vi kan vende tilbage til tilstandene, som de var før corona-nedlukningen, og dermed er der udsigt til, at NYT Fra Sydvestjyske Arkiver fra igen kan udkomme med to numre pr. år i stedet for kun ét nummer som i 2021 idet næste nummer udsendes efter nytår.

Dette nummer indeholder bl.a. referat fra årsmødet, som blev afholdt i Strien på Fanø til "sædvanlig tid", dvs. i slutningen af februar. Desuden er der en fin beskrivelse af processen med at oprette et nyt arkiv i Egebæk-Hviding. Som man kan tænke sig, skete det ikke uden benspænd undervejs. Sluttelig bringer dette nummer en fortælling om et "specialarkiv" i Grindsted.

Arkivkonsulenten vejleder ved et af forårets kurser. Foto: Brian Kristensen. (EBA Q27674-037-1612)

Kursister ved et af forårets kurser. Foto: Brian Kristensen. (EBA Q27676-037-1612)

Studietur

Årets studietur finder sted onsdag den 31. august og går til Aabenraa og Haderslev. Tilmeldingsfristen var 21. august, men hvis der er ledige pladser, kan du stadig nå at melde dig til.

Kurser

I foråret 2022 var vi tilbage i fulde omdrejninger efter næsten to år, hvor truende corona-nedlukninger udfordrede al planlægning. Sydvestjyske Arkiver gennemførte i foråret ti arrangementer med til sammen 129 deltagere. Den lange nedlukning havde affødt en stor efterspørgsel efter Arkibas-kurser, og både kurset om billeder og kurset om arkivalier måtte gentages. For konsulenten var det en fornøjelse endelig at komme rigtigt i gang med kursusvirksomheden og at møde de mange engagerede arkivmedarbejdere.

Som en afledt aktivitet af efterårets kurser i WordPress hjemmeside er der dannet en lille erfagruppe, som mødes for at udveksle fif og erfaringer fra arbejdet med hjemmesiden. Det blev til fire møder i foråret 2022, og gruppen videreføres i efteråret. Kontakt arkivkonsulenten, hvis du er interesseret i at deltage. Efterårets kurser kan ses her nedenfor

Årsberetninger 2021

I løbet af foråret er arkivernes årsberetninger for 2021 blevet indsamlet, og i juni var de klar til at blive lagt på hjemmesiden. I de senere år har det knebet med at få beretninger ind fra alle arkiverne, men i år lykkedes det glædeligvis at få årsberetninger fra samtlige 60 arkiver. Mange tak for det!

Årsberetningerne har mange formål. For et enkelte arkiv er det en god måde at gøre status over det forløbne års resultater, og ved at søge tilbage i årsberetningerne kan man følge mønsteret i arkivets arbejde og prioriteringer – et mønster, som måske ikke altid træder lige klart frem i dagligdagens arbejde. Når nye generationer kommer til, er årsberetningerne en værdifuld kilde til at lære det arkiv at kende, som man arbejder på, og til at stifte bekendtskab med de aktiviteter, der har været gennem tiden. Her og nu giver de 60 årsberetninger tilsammen et farverigt billede af alle de aktiviteter, der foregår på arkiverne, og man kan med fordel hente inspiration ved at fordybe sig i hinandens årsberetninger. Find årsberetningerne på www.sydvestjyskearkiver.dk.

Kommende arrangementer i Sydvestjyske Arkiver

Der er planlagt disse arrangementer for Sydvestjyske Arkivers medlemmer.
Vær opmærksom på tilmeldingsfristen. Tilmelding til: arkivkonsulenten@esbjerg.dk
For detaljer og aktuelle opdateringer: Se Sydvestjyske-arkiver.dk
Der tages forbehold for ændringer.

Onsdag den 31. august 2022
Årets studietur går til Aabenraa og Haderslev. Heldagstur
Pris: 600 kr.

Onsdag den 14. september 2022 i Helle Hallen
Arkibas Administrator. Heldagskursus
Underviser: Mette Guldberg
Pris: 300 kr.

Onsdag den 28. september 2022 i Helle Hallen
Hjemmesidekursus WordPress. Heldagskursus for viderekommende.
Underviser: Louise Toft Petersen
Pris: 300 kr.
Støttet af VELUX FONDEN

Onsdag den 12. oktober 2022 i Helle Hallen
Temaaften om Family Search
Oplægsholder: Anne Hagemann
Pris: 60 kr.
Støttet af VELUX FONDEN

26. oktober i Helle Hallen
Arkivuddannelsens modul 3: Billeder I. Heldagskursus.
Undervisere: Brian Kristensen og Lars Hyldahl Brockhoff
Pris: 300 kr.
Støttet af VELUX FONDEN

Onsdag 2. november i Helle Hallen
Arkivuddannelsens modul 3: Billeder II. Heldagskursus.
Undervisere: Brian Kristensen og Lars Hyldahl Brockhoff
Pris: 300 kr.
Støttet af VELUX FONDEN

15-16. november 2022 i Helle Hallen
Arkivuddannelsens modul 1: Arkivadministration og lokalarkivernes samlinger og deres bevaring
To hele dage.
OBS: arrangeret af SLA. Nærmere oplysninger og tilmelding på danskearkiver.dk

Onsdag 23. november 2022 i Helle Hallen
Arkibas Registrering. Heldagskursus
Underviser Mette Guldberg
Pris: 300 kr.

Onsdag den 22. februar 2023
Sydvestjyske Arkivers årsmøde i Skibelund Krat

Referat af Sydvestjyske Arkivers Generalforsamling

Onsdag den 23. februar 2022 i "Strien", Nordby

På generalforsamlingen deltog repræsentanter fra arkiverne i:

Agerbæk, Blåvandshuk, Brørup, Endrup/Vester Nykirke, Esbjerg, Farup, Fåborg, Grimstrup, Grindsted, Gørding, Hviding, Nordby, Ribe, Skads, Sønderho, Varde

Fra SVAs bestyrelse deltog: Jørgen Dieckmann Rasmussen, Esbjerg, Anni Skov Christensen, Blåvandshuk, Nanna Iversen, Brørup, Ragna Weidinger, Farup, og Karin Berg, Grindsted.

Øvrige deltagere: Arkivkonsulent Mette Guldberg

1. Valg af dirigent og referent

Foreningens formand, Jørgen Dieckmann Rasmussen, bød velkommen til generalforsamlingen. Han foreslog Anne Lorenzen, Hviding, som dirigent og arkivkonsulent Mette Guldberg som referent. Begge blev valgt.

Dirigenten konstaterede, at generalforsamlingen var rettidigt indkaldt og at kravene til dagsordenen var opfyldt.

2. Beretninger 2020

Formand Jørgen Dieckmann Rasmussen fremlagde bestyrelsens beretning for 2021:

Gule ærter i september – det siger næsten det hele, for selv en dansk generalforsamlingstradition blev påvirket af coronaen! I 2020 nåede SVA at afholde generalforsamling på vedtægtsmæssig måde, så der kunne aflægges beretning for 2019. I 2021 var den ene eller anden corona-begrænsning i vejen for afholdelse af generalforsamling inden for det tidsrum, vedtægterne foreskriver. Først i slutningen af maj lettedes coronareglerne, men forsamlingsforbuddet gjorde, at vi ikke turde indbyde til ordinær generalforsamling før den 8. september 2021, som oprindelig planlagt i Farup, men der var ikke mange 2020- eller 2021-aktiviteter at fortælle om: coronaen havde sat sit præg på det meste af året.

Trods den varme eftersommermåned blev menuen gule ærter dog fastholdt (takket være bestyrelsens insisteren!), og der var et pænt fremmøde til et arrangement i det nye fælleshus i Farup, hvor Farup Lokalhistoriske Arkiv også holder til. Det var også længe siden, arkivfolkene havde haft mulighed for at mødes, så der var nok at tale om. Og interessant at se et arkiv i en nyopført bygning.

At bestyrelsesarbejdet i SVA ikke havde ligge stille under coronaen kom tydeligt til udtryk i efteråret 2021. Arkivkonsulenten havde nemlig med rettidig omhu søgt VELUX-FONDEN om penge til at kickstarte aktiviteterne i arkiverne. Ansøgningen blev heldigvis vel modtaget, og det gjorde det muligt at afholde mange forskellige arrangementer, som også blev pænt besøgt. Mette Guldberg vil fortælle uddybende om det i sin beretning.

I mine øjne var det en god måde at komme i gang igen. Og da der igen var mulighed for tilskud for kursusaktiviteter, var det med at holde sig til. SVAs medlemmer har mulighed for adgang til billige kurser som få – og inden for rimelig afstand må vi sige, når man ser hvor langt arkivfolk fra andre kredse har kørt for at deltage i f.eks. SVAs-kurser og -arrangementer.

I SVAs efterårsprogram indgik også en studietur til Odense (den 15. september). Først stop var et besøg i det nye H. C. Andersen Museum, hvor deltagerne fik lejlighed til at følge H. C. Andersens liv og i bogstavelig forstand gå rundt i hans eventyr. Alt var ikke på plads og i orden endnu, for coronaen havde også blandet sig i museets færdiggørelse, men de store linjer kunne man absolut fornemme. Eftermiddagens besøg var henlagt til Jernbanemuseet, hvor man med rundvisninger fik et godt indtryk af jernbanens betydning for udviklingen af det moderne Danmark. Mættet af indtryk vendte deltagerne inspirerede hjem til at gå i gang med efterårssæsonens mange aktiviteter. Trods digitaliseringen fornemmer man stadig efterår og vinter som de mest travle perioder i lokalarkiverne.

Lige op mod jul udkom Nyt fra Sydvestjyske Arkiver med et samlenummer – nr. 1 og nr. 2 2021 med nyt layout og ny redaktør – Karin Berg fra GrindstedArkivet, assisteret af arkivkonsulent Mette Guldberg. Og ja – bestyrelsen har hørt efterlysningen af et trykt eksemplar, men det er der ikke økonomi til (bare tænk på udgifterne til udsendelse), så vi fortsætter med den digitale udgave. Forhåbentlig sørger I for at sende den

rundt på arkiverne, alternativt printe ét eller flere eksemplarer til brug for arkivernes medarbejdere og gæster.

Og så blev det jul og nytår – og forud for endnu en nedlukning lige inden jul havde SVAs bestyrelse besluttet at holde generalforsamling den 23. februar 2022 og på Fanø. Det blev heldigvis muligt at fastholde denne plan – for med udgangen af januar 2022 var pandemien væk: Vi skulle leve, færdes og samles efter helt normale retningslinjer. Og heldigvis for det. Lidt anderledes bliver generalforsamlingen 2022 dog, for der serveres ikke gule ærter. På Fanø nyder man nemlig andre retter, f.eks. sakkuk, som nogle af jer måske prøvede til generalforsamlingen i det daværende Ribe Amts Lokalarkiver i 2011, men ellers får mulighed for at prøve i aften.

På det korte bestyrelsesmøde, vi holdt forud for årsmødet, diskuterede vi spørgsmålet om bankgebyrer. Regnskabsafslutningen er i gang rundt omkring i arkiverne, og det kom frem, hvordan de årlige bankgebyrer tynger arkiverne og lægger bindinger for deres aktiviteter. Bare på vores korte møde kom tankevækkende oplysninger på bordet. Det er ikke usædvanligt med et årligt gebyr på 1.000 kr. Skifter man kasserer, kan der ud over en masse praktisk besvær let følge et gebyr på 300 kr. til arkivet samt mere eller mindre slet skjulte krav til bestyrelsesmedlemmerne om at flytte deres konti til samme pengeinstitut som arkivet. Vi er overbevist om det rigtige i, at arkiverne har deres beskedne midler stående på en bankkonto, så der ikke foregår hvidvask eller hvad man ellers kan frygte, men gebyrerne tærer på de frivilliges kræfter og gør det surt for mange. Det er ikke en sund udvikling for "Foreningens-Danmark". Det er næppe en sag, Sydvestjyske Arkiver selv kan gøre meget ved selv, men via SLA (Sammenslutningen af Lokalarkiver) kan problemet blive løftet op på landsplan, hvor der bør findes andre allierede. Bestyrelsen besluttede derfor at spørge forsamlingen, om vi skal gå videre med sagen.

Lad mig til sidst takke bestyrelsen for godt og konstruktivt samarbejde i 2021 og ikke mindst arkivkonsulenten for sit engagement, sin kreativitet og energi i arbejdet. Også en stor tak til medlemmerne for at støtte så trofast op om foreningens aktiviteter.

Formandens beretning blev godkendt.

Herefter fremlagde Mette Guldberg konsulentens beretning for 2021.

Endnu engang oplevede SVA et yderst fredeligt forår, hvor alle arrangementer var aflyst på grund af coronaen. Til gengæld kunne konsulenten stifte bekendtskab med arkiverne gennem de årsberetninger, der trillede støt og roligt ind i løbet af foråret. Selv om 2021 var et år, hvor der mange steder ikke havde været mulighed for at gøre alt det, man havde lyst til, var der alligevel sket meget rundt omkring på arkiverne. Tak for alle beretningerne – det er en god måde at følge med i, hvor meget der sker rundt omkring. Tak også for billederne, der er med til at gøre beretningerne levende. Den samlede udgivelse af arkivernes årsberetninger kan findes på foreningens hjemmeside.

Hvis foråret havde været stille, blev efteråret til gengæld travlt – måske lidt for travlt, efter nogens smag. Det var som om alting skulle ske på én gang, nu man endelig kunne mødes. Men selv om der var et tæt program, var der god tilslutning til arrangementerne.
Formanden har allerede nævnt årsmødet og studieturen, og derudover blev der afholdt fem arrangementer.

Temaaftenen "Mediestream – aviser på nettet" blev afholdt på Esbjerg Bibliotek den 11. oktober 2021 med 33 deltagere. De fik af Karen Jermiin Nielsen en levende og indgående introduktion til den rige kilde, de digitaliserede aviser udgør, og til søgemulighederne til de informationer, der kan findes i aviserne.

To dagskurser i hjemmesiden WordPress blev afholdt hhv. 27. september og 24. november 2021 på Byhistorisk Arkiv i Esbjerg med Louise Toft Petersen som lærer. Deltagerne i de to kurser var for størstedelens vedkommende de samme, og som håbet var, kom deltagerne samtidig til at fungere som et hold, der fulgte hinanden og kunne hjælpes ad. Dette blev yderligere understøttet af, at nogle af deltagerne dannede en erfagruppe, som mødtes mellem de to undervisningsgange, og som fortsætter i 2022.

Den lokale Fanø-ret: sakkuk, bestående af byggrynsbudding med tilbehør af kogte kartofler, hamburgerryg, medisterpølse, sennep og sirup. Hertil serveres varm hvidtøl med snaps. Foto: Jorun Lissen Lotte Fischer

Arkivkonsulent Mette Guldberg holdt et interessant foredrag om Fanøs skibsfart fra 1600-tallet og fremefter. Foto: Jørgen Dieckmann Rasmussen

Dagskurset "Arbejdet på et lokalhistorisk arkiv" – arkivuddannelsens Modul 0 – blev afholdt 25. oktober i Helle Hallen og tiltrak 44 deltagere. De kom ikke kun fra Sydvestjyske Arkivers egne medlemsarkiver, men også fra arkiver i andre dele af landet. Underviser var Jørgen Dieckmann Rasmussen, som gav kursisterne et grundlæggende kendskab til lokalarkivernes verden og arbejdsopgaver.

Endeligt holdt konsulenten den 8. november 2021 et dagskursus med titlen "Hvordan ser det ud med Arkibas? Nyheder og genopfriskning", der som titlen sagde var en slags opsamlingskursus, bl.a. med henblik på at finde ud af, hvad behovet for kommende kurser var. Her var der 16 deltagere.

Alle arrangementer på nær Arkibas-kurset var støttet af VELUX FONDENs pulje til arkivrelaterede projekter for aktive frivillige ældre i lokal- og stadsarkiver med 21.629 kr. Det betød, at prisen kunne begrænses til, at deltagerne kun betalte omkostninger til egen forplejning. I år var det ikke kun ældres – 67 og derover – deltagelse, men alles deltagelse, tilskuddet kunne bruges til, blot der var deltagere over 67 år. Derfor skal der rettes en særlig tak til dem over 67, der gjorde det muligt at søge støtte, og naturligvis tak til VELUX FONDEN for støtten. Afrapportering til VELUX FONDEN for støtte til kurser i 2021 blev indsendt 10/12-21.

Det er nyt, at vi beder deltagerne om selv at tage PC med til undervisningen. Vi må nok imødese, at det i fremtiden vil være svært at finde undervisningslokaler, hvor der er PC'er til rådighed for hver elev. Heldigvis er det blevet taget godt imod, og det har ikke voldt nævneværdige problemer – og slet ikke noget brok. Årets kurser, der krævede PC, blev afholdt i Samlingssalen på Byhistorisk Arkiv i Esbjerg, og her havde vi god hjælp af arkivets e-arkivarer, som hjalp med at få alle maskiner klar til kursusstart

I det hele taget må jeg sige, at jeg er fuld af beundring over, hvordan arkiverne med dødsforagt kaster sig over anvendelsen af it-teknologien. Arkiverne har virkelig taget den nye tids muligheder til sig, hvad enten medarbejderne er drevne it-brugere eller først i en sen alder har stiftet bekendtskab med den digitale verden.

Med genåbningen af samfundet, blev der mulighed for at konsulenten kunne komme på arkivbesøg igen. Det er altid en fornøjelse at komme ud på et arkiv og høre om det arbejde, der foregår netop der. Derudover har der gennem hele året været henvendelser pr. telefon og pr. mail. En henvendelse om sølvfisk blev til en

lille artikel i Nyt Fra Sydvestjyske Arkiver, og ellers har det været spørgsmål vedr. arkivindretning, registrering, arkivering, indsamling, forsikring, hjemmeside, lederskifte og meget, meget mere. Alle henvendelser er velkomne, hvad enten det er små eller store spørgsmål.

Jeg vil slutte med at sige tak til bestyrelsen for et rigtig godt samarbejde gennem hele året.

Også tak til alle arkiverne for den ildhu og imødekommenhed, I lægger for dagen. Arkiverne er små kulturelle kraftcentre i lokalsamfundene. Jeg håber virkelig, at jeres store arbejde bliver værdsat efter fortjeneste i jeres omgivelser. Ellers må vi hjælpes ad med at fortælle dem om det.

Konsulentens beretning blev godkendt.

3. Regnskab 2021

Kasserer Ragna Weidinger fremlagde det reviderede regnskab for 2021, underskrevet af foreningens to revisorer. Det udviser et overskud på knap 1150 kr.

Regnskabet blev godkendt.

4. Budget og fastsættelse af kontingent

Kasserer Ragna Weidinger fremlagde budget 2022. Bestyrelsen foreslår uændret kontingent for 2021. Begge dele blev godkendt.

5. Indkomne forslag

Dirigenten konstaterede, at der ikke var indkommet forslag.

6. Valg

6a. Valg til bestyrelsen: På valg var: Anni Skov Christensen, Blåvandshuk og Ragna Weidinger, Farup. Begge var villige til at modtage genvalg. Der var ikke yderligere kandidater, og de to kandidater blev genvalgt.

6b. Valg af suppleanter: På valg var Karen Riisager, Varde, og Christian Ditlev Rasmussen, Vejen. Begge modtager genvalg. Der var ikke yderligere kandidater, og de to opstillede blev genvalgt.

6 c. Valg af revisorer: Jytte Knudsen, Hviding, og Nora Olesen, Gørding, blev begge genvalgt uden modkandidater

6. d. Valg af revisorsuppleant: Henning Jørgensen, Vester Nebel, blev genvalgt uden modkandidater.

7. Eventuelt

Karin Berg, Grindsted, præsenterede sig som ny redaktør for Nyt fra Sydvestjyske Arkiver, hvor hun havde sin debut med nummeret 2022 1-2, der udkom lige før jul. Næste nummer udkommer til august. Udgivelsestidspunktet er flyttet fra før sommerferien til efter sommerferien, så det ikke drukner i sommerferieposten. Hun efterlyste indlæg til bladet, både småt og stort. Næste deadline er 1. maj 2022.

Arkivkonsulenten fortalte om forårets kurser og de planlagte kurser til efteråret. Til de sidste er der søgt penge til VELUX FONDEN, men der er endnu ikke kommet svar på ansøgningen.

Deadline for årsberetninger 2021 fra arkiverne er 1. april, og konsulenten har allerede modtaget en del.

I sin egenskab af arkivleder for Ribe Byhistoriske Arkiv orienterede hun endvidere om, at arkivet har modtaget et manuskript udarbejdet af Magne Juhl indeholdende en "Alfabetisk oversigt over jordemødre fra Ribe Amt med fundne oplysninger og angivelse af kilder". Hvis arkiverne er interesseret i at modtage et eksemplar, kan man henvende sig til metgu@esbjerg.dk.

Jørgen Dieckmann Rasmussen orienterede om, at han havde hentet de arkivalier fra Falck, som Rigsarkivet ikke ønskede at modtage, og som derfor var blevet tilbudt lokalarkiverne. Han har hjemtaget alle arkivalier, der hørte til Ribe Amt, og de vil nu blive fordelt til de respektive arkiver. Han og arkiverne må i fællesskab finde belejlige tidspunkter til at overdrage materialet.

Hermed var generalforsamlingen til ende. Jørgen Dieckmann Rasmussen takkede dirigenten for god ledelse af generalforsamlingen. Da der ikke var flere spørgsmål, afsluttede dirigenten generalforsamlingen, og man fortsatte med årsmødets sociale del. Aftenens foredragsholder var arkivkonsulent Mette Guldberg, som fortalte om skibsfartens betydning for Fanø i perioden fra ca. 1600 og frem til i dag.

Hvordan bygger man et nyt arkiv

Anne Lorenzen, Hviding Sognearkiv

Hviding Sognearkiv havde siden 1994 haft til huse i Egecentret, en tidligere skole beliggende lidt nord for Egebæk-Hviding, da byrådet i Esbjerg Kommune i 2016 besluttede at sælge bygningskomplekset. Selvom man fra kommunens side forsikrede os om, at man ville være behjælpelig med genhusning, var vi klar over, at vi selv måtte være aktive, da der ikke i lokalområdet var kommunale bygninger, der ville kunne huse et lokalarkiv.

Så vi gik ret hurtigt i tænkeboks og var enige om, at et lokalarkiv skal placeres lokalt, da det ellers mister sin berettigelse. Vi havde flere ideer, men den bedste mulighed synes at være, at man til Kultur- og Aktivitetscentret i byen kunne lave en tilbygning, som ville passe fint ind i den eksisterende arkitektur.
Heldigvis var bestyrelsen for Kultur- og Aktivitetscentret positive over for ideen, ikke mindst fordi der i tilbygningen ville kunne blive plads til et længe næret ønske om nyt depotrum til gymnastikredskaber, altså en win-win-situation.

Næste problem var finansieringen. Vi fik lavet et tilbud fra et byggefirma, og med god hjælp fra Esbjerg Kommunes landdistriktskoordinator fik vi lavet en projektbeskrivelse samt navne på en række fonde, som ville være hensigtsmæssige at søge. Det gik alt sammen så fint, at vi i efterår 2018 havde en pæn del af finansieringen på plads.

Så skete der imidlertid det, at bestyrelsen i Centret blev udskiftet og der opstod ny diskussion om tilbygningens indretning. Tingene faldt efterhånden på plads i løbet af det næste år, men på det tidspunkt var en del af fondsmidlerne ikke længere tilgængelige, da der var en udløbsdato på.

En anden udfordring var, at økonomien på det oprindelige projekt ikke længere var realistisk, og et nyt tilbud fra byggefirmaet blev pludselig betydeligt dyrere.

I 2020 skulle det så briste eller bære, Egecentret blev solgt, og vi skulle være ude i midten af marts, så da landet lukkede ned pga. corona flyttede vi arkivet til Ve-

Borgmester Jesper Frost Rasmussen klippede snoren og holdt åbningstalen. Ved siden af i rød jakke ses arkivleder Anne Lorenzen.
Foto: Jørgen Dieckmann Rasmussen

Anne Lorenzen med ryggen til viser det nye udstyr frem for en af gæsterne. Foto: Jørgen Dieckmann Rasmussen

ster Vedsted forsamlingshus, hvor vi havde fået et lokale stillet til rådighed.

Samtidig blev der sendt ansøgninger ud til diverse fonde – og i november tilsmilede heldet os, da Nordea Fondens "Her bor vi" pulje gav os restbeløbet, så vi kunne gå i gang med byggeriet. Men så skete der det, at vores tilbud fra det oprindeligt valgte byggefirma pludselig ikke kunne hænge sammen, så igen var der krise, men heldigvis kunne vi ret hurtigt indgå en aftale med et byggefirma, som kunne bygge inden for den økonomiske ramme, vi havde til rådighed. Byggeriet blev påbegyndt i sommeren 2021 og stod klar til indflytning ved juletid.

I mellemtiden var vi gået i gang med at søge midler til nyt inventar. Vi havde naturligvis vores gamle borde og et sammenrend af forskellige stole, men synes ikke det ville pynte i de fine nye lokaler. Og endnu engang var vi så heldige at få midler nok til indkøb af gode kontorstole, hæve-sænke skriveborde, reoler og konferenceborde og -stole.

Så det var en ren fornøjelse at flytte ind og specielt at kunne placere alle arkivalierne i det store brandsikre rum med reoler fra gulv til loft. Vi har 5 gode arbejdspladser med PC og to skærme, og selv om vi har arbejdsaften hver mandag, har det været svært at holde sig væk. Det er efterhånden blevet til mange arbejdsdage også.

De første måneder af 2022 blev brugt på indretning, og på grund af corona-situationen måtte vi vente med den officielle indvielse.

Den 1. april kom den store dag, hvor vi kunne invitere til indvielse, Esbjerg kommunes borgmester, Jesper Frost Rasmussen kom og klippede den røde snor, og mange gæster kiggede forbi.

Det har været en lang proces med mange bump på vejen, men vi kom i mål, og det ikke mindst fordi vi har en ildsjæl i vores bestyrelse. Jytte Knudsen har utrætteligt arbejdet for sagen, fået sendt utallige fondsansøgninger og hele tiden i den lange proces bevaret troen på, at det ville lykkes, og hun fik ret. Derfor kan vi stærkt anbefale andre, der måtte være i samme situation som os – Gå i gang med ansøgninger, midlerne findes derude!

H. C. Larsens arkiv

Ole Søbye, GrindstedArkivet

I vores arkiver har vi alle et større eller mindre udvalg af "de gængse ting": protokoller, regnskabsbøger, erindringer, jubilæumsskrifter osv., osv. Men nogle gange har man også noget, som skiller sig ud, og i Grindsted er vi så heldige, at vi har det, vi i daglig tale slet og ret kalder "Larsens arkiv".

Hans Christian Larsen blev i 1922 lokalredaktør i Grindsted ved dagbladet "Vestkysten". I den forbindelse opbyggede han sit eget arkiv med avisudklip og andre papirer vedrørende aktuelle personer, institutioner og begivenheder. Arkivet blev opdelt efter emne, person, lokalhistorie mm. og bestod fysisk af en lang række A5-ringbind, A4-hængemapper og større folioark. Det allervigtigste for os er, at H.C. Larsen opbyggede et meget omhyggeligt person- og emnekartotek, så hans arkiv er nemt at finde rundt i.

Hans Christian Larsen blev født i 1897 i Birkende sogn på Fyn. Efter realeksamen uddannede han sig til journalist i Slagelse; men i stedet for at fortsætte i journalistsporet var han højskoleelev i tre vintre i Grejsdalen og Askov. Han tog arbejde inden for regnskabsvæsen og var en tid bogholder i Esbjerg og senere i tørvefabrikken i Fugdal mellem Hejnsvig og Grindsted. Indimellem var der dog blevet tid til at skrive artikler til diverse tidsskrifter.

Den 1. oktober 1922 kunne H. C. Larsen som nævnt tiltræde stillingen som lokalredaktør i Grindsted. Selv i en ung alder, som 25-årig, havde han med sin alsidige uddannelse og sine forskellige erhvervserfaringer gode forudsætninger for at udfylde stillingen. Igennem mange år var han da også en afholdt og utrættelig skribent. Han var sekretær i bestyrelserne for de to mæg-

H.C. Larsens mange ringbind med udklip, opdelt i personarkiv og lokalarkiv. Trækasserne nedenunder indeholder også hans arkivalier. Foto: Karin Berg

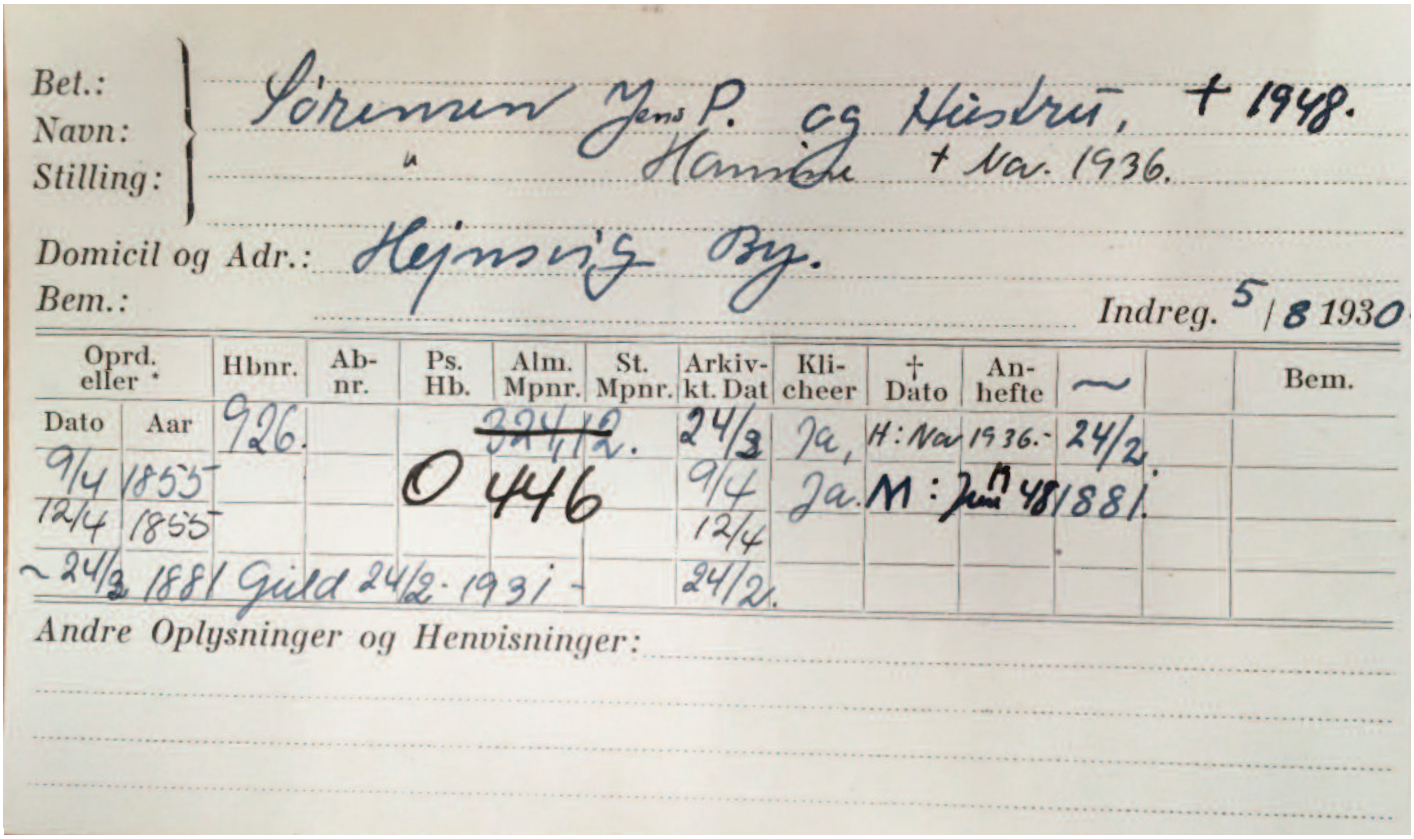

Et eksempel på H.C. Larsens kartotekskort. O446 henviser til de sorte ringbind. Foto: Karin Berg

tige Grindstedudstillinger - Amtsudstillingen i 1926 og Midtjysk Udstilling i 1936, medlem af det udvalg, der arbejdede for oprettelsen af andelsslagteriet "Midtjylland" i 1931, formand for venstrevælgerforeningen mm. Arbejdet var dog ikke mere krævende, end at han i 1936 havde overskud til at bruge sine tidligere bogholderfærdigheder til også at blive deltids regnskabsfører ved amtssygehuset. Efter 24 år som avisredaktør valgte han i 1946 at skifte spor, idet en fuldtidsstilling som sygehusforvalter var blevet opslået ved Grindsteds sygehus. Han blev sygehusforvalter og senere udnævnt til sygehusinspektør. Straks efter sin fratræden fra redaktørposten kom han i bestyrelsen for Vestkysten.

I 1950 blev H. C. Larsen valgt ind i sognerådet og såmænd efterfølgende valgt til sognerådsformand. Her sad han i 2 perioder frem til 1958 og støttede da oprettelsen af et by- og sognearkiv, hvis sekretær han også blev.

Interessen for avisstoffet og de lokale samfundsforhold slap sygehusinspektør Larsen aldrig. Han blev ved med at samle avisudklip, som han klistrede ind i sine mange ringbind, ligesom han fortsatte med at skrive lokalhistoriske artikler. Gennem tiden skrev han en række jubilæumsskrifter, således om elektricitetsværket, klædefabrikken, andelsmejeriet, sparekassen samt om Troldhede-Kolding-Vejen Jernbane.

Sygehusinspektør Hans Christian Larsen døde efter kort tids sygdom i 1963. Efter hans død blev hans arkiv overdraget til Grindsted Kommune, nærmere bestemt til kommunens bibliotek, som GrindstedArkivet dengang var en del af.

Fra medlem til medlem

På denne side kan medlemmer af Sydvestjyske Arkiver efterlyse oplysninger om for eksempel de mange ukendte billeder fra arkivets samlinger. Eller I kan efterlyse oplysninger om foreninger, personer, virksomheder – alt hvad I mangler at vide noget om. Send et af jeres uidentificerede fotografier eller jeres efterlysning til e-mail: arkivkonsulenten@esbjergkommune.dk

Karin Berg, redaktør:

Fra en genbrugsbutik har GrindstedArkivet modtaget dette foto. Vi aner ikke, hvor i landet fotoet er taget, men vi vil gerne aflevere det i det arkiv, hvor det måtte høre hjemme. Kan nogen i SVA' område være behjælpelig med at lokalisere det?

Skriv til NYT fra Sydvestjyske Arkiver

Hvis I ligger inde med en fortælling eller et foto, som kunne være relevant for SVA-medlemmerne, så send den / det til redaktør Karin Berg på e-mail: karin@grindstedarkivet.dk
Redaktionen vil gerne modtage bidrag – store som små – fra de mange arkiver i SVAs område og lade dem offentliggøre i NYT fra Sydvestjyske Arkiver.
Deadline til NYT fra Sydvestjyske Arkiver nr. 1-2022 er 1. maj 2022 og deadline for næste nummer er 15. november 2022..

SVAs bestyrelse

Formand
Jørgen Dieckmann Rasmussen
Esbjerg Byhistoriske Arkiv
Torvegade 47
6700 Esbjerg
Tlf.: 76 16 39 00
E-Mail: jd@esbjergkommune.dk

Næstformand
Karin Berg
GrindstedArkivet
Tinghusgade 14
7200 Grindsted
Tlf.: 20 12 42 08
E-mail: karin@grindstedarkivet.dk

Kasserer
Ragna Weidinger
Farup Sogns Lokalhistoriske Arkiv
Farup Fælled
Farup Kirkevej 2
6760 Ribe
Tlf.: 47 31 24 88
E-mail: ragnaw@mail.dk

Bestyrelsesmedlemmer
Nanna Nørgaard Iversen
Lokalhistorisk Arkiv for Brørup og Omegn
Biblioteket
Stadionvej 6
6650 Brørup
Tlf.: 75 38 16 70
E-mail: broeruplokalarkiv@gmail.com

Anni Skov Christensen
Blåvandshuk Lokalhistoriske Arkiv
Kirkegade 3
6840 Oksbøl
Tlf.: 75 27 15 48
E-mail: asc@turbopost.dk

Suppleanter
Karen Riisager
Varde Lokalhistoriske Arkiv
Torvet 7
6800 Varde
Tlf.: 75 22 28 69 / 29 61 36 24
E-mail: karenriisager@c.dk

Christian Ditlev Rasmussen
Vejen Lokalarkiv
Østergade 2
6600 Vejen
Tlf.: 60 13 90 21
E-mail: cdr@sonderskov.dk

Arkivkonsulent
Mette Guldberg
Sydvestjyske Arkiver
Esbjerg Byhistoriske Arkiv
Torvegade 47
6700 Esbjerg
Tlf.: 27 24 14 77
E-mail: arkivkonsulenten@esbjerg.dk

Redaktør
Karin Berg
GrindstedArkivet
Tinghusgade 14
7200 Grindsted
Tlf.: 20 12 42 08
E-mail: karin@grindstedarkivet.dk